

Марія Чабайовська
Світлана Шароварко

УКРАЇНСЬКА МОВА та ЧИТАННЯ

ЗОШИТ
з розвитку мовлення

3
клас

Марія Чабайовська, Світлана Шароварко

УКРАЇНСЬКА МОВА та ЧИТАННЯ

ЗОШИТ

З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ

для 3 класу

закладів загальної середньої освіти

Схвалено

**для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з педагогіки та методики початкового навчання**

Науково-методичної ради з питань освіти

Міністерства освіти і науки України

Тернопіль

Астон

2020

УДК 811.161.2(075.2)

Ч-12

Схвалено
для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з педагогіки та методики початкового навчання
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України
(Лист ІМЗО від 18. 06. 2020 № 22.1/12-Г-369)

Чабайовська М. І., Шароварко С. М.

Ч-12 Українська мова та читання. Зошит з розвитку мовлення для 3 класу закладів загальної середньої освіти / М. І. Чабайовська, С. М. Шароварко. — Тернопіль : Астон, 2020. — 64 с. : іл.
ISBN 978-966-308-783-2

Рецензенти:

Вітюк В. В. — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, заступник декана з навчально-виховної роботи факультету початкової освіти та соціальної роботи;

Омельченко Н. М. — учитель початкових класів Академічного ліцею імені Володимира Мельника Обухівської міської ради Київської області, учитель вищої категорії, учитель-методист.

У посібнику подано різні види творчих завдань з української мови та читання (детальні і стислі перекази, діалог, відгук про книгу, путівник, лепбук, складання тексту за поданим початком, серією малюнків, картиною, на основі власних спостережень, інфографіки, коміксів тощо), що сприятиме розвитку літературно-творчих здібностей, критичного мислення, становленню індивідуального стилю мовлення молодших школярів.

Для здобувачів освіти третього класу закладів загальної середньої освіти, учителів початкової школи, методистів та батьків.

УДК 811.161.2(075.2)

ISBN 978-966-308-783-2

© Чабайовська М. І.,
Шароварко С. М., 2020
© ТзОВ «Видавництво Астон», 2020

Дата _____

Вчимося складати твір-розповідь на основі коміксів Спілкуйся українською

1. Прочитай вірш Юлії Косинської «Рідна мова».

Рідна мова

Велична, щедра і прекрасна мова,
Прозора й чиста, як гірська вода,
Це України мова барвінкова,
Така багата й вічно молода.

Вона, як ніжна пісня колискова,
Заходить в серце й думи з ранніх літ,
Це мова, наче пташка світанкова,
Що гордо лине у політ!

- Чому Юлія Косинська називає рідну мову вічно молодую?
- Як ти розумієш виділені рядки?
- Якими словами вірша можна підписати ілюстрацію? Прочитай ці слова.
- З чим авторка порівнює українську мову? А з ким або з чим порівняв би/порівняла б її ти? Склади речення.

2. Познайомся з висловлюваннями про українську мову. У яких з них підкреслюється значення мови в житті суспільства?

Ти постаєш в ясній обнові, Ти наше диво калинове,
Як пісня, линеш, рідне слово, Кохана материнська мова.

Дмитро Білоус

Поки жива мова в устах народу, до того часу живий і народ (*Костянтин Ушинський*).

3. Інтерактивна вправа «Павутинка».

- Знайди у вірші слова, якими авторка передає своє ставлення до рідної мови. Зачитай їх.
- Якими ще словами можна характеризувати українську мову? Запиши ці слова на стрічках віночка.

**9 листопада —
День української мови
та писемності**

Це цікаво
На конкурсі краси мов у Парижі в 1934 році українська мова — за мелодійністю — зайняла друге місце після італійської.

❖ Використовуючи слова із «віночка», склади і запиши речення про українську мову.

4. Гра «Розсипанка». Поєднай частини прислів'їв. Прочитай їх, поясни значення.

Птицю пізнають по пір'ю,

хай сам себе встидається.

Хто мови своєї цурається,

а людину — по мові.

5. Пригадай, що таке комікси.

Комікси — це послідовність малюнків з короткими текстами, які створюють певну зв'язну розповідь.

6. Підбери самостійно репліки до коміксів.

Спілкуйся українською

7. На основі коміксів склади зв'язне висловлювання на тему: «Спілкуйся українською».

Дата _____

Вчимося переказувати

1. Розглянь малюнок. Як ти вважаєш, про що йтиме мова в тексті?

2. Прочитай текст. Чи справдилися твої припущення?

Покинуте кошеня

Хтось виніс із хати маленьке сіре кошенятко й пустив його на дорогу. Сидить кошеня та й нявчить. Бо хоче додому, до матусі.

Настав вечір. Зайшло сонце. Страшно стало кошеняті. Притулилося воно до куща та й сидить — тремтить. Ніхто його не пожаліє.

Поверталася зі школи маленька Наталочка. Чує — нявчить кошеня. Вона взяла його й понесла додому. Пригорнулося кошенятко до дівчинки. Замуркотіло. Радесеньке.

(65 слів)

За Василем Сухомлинським

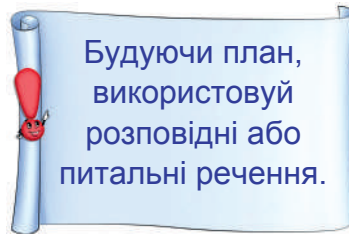
3. Дай відповіді на запитання.

- Чому кошенятко опинилося на дорозі?
- Що воно там робило?
- За ким сумувало?

- Що відчувало кошеня, коли настав вечір?
- Звідки поверталася маленька Наталочка?
- Що зробила дівчинка?
- Як на це відреагувало кошеня?

4. Прочитай текст. Визнач, скільки в ньому абзаців. А частин? Добери і запиши заголовки до кожної частини. Це буде план тексту.

Будуючи план, використовуй розповідні або питальні речення.

5. До поданих слів добери інші (він, вона, воно, вони; близькі за значенням; родо-видові тощо), які ти зможеш використати в переказі, щоб уникнути повторів того самого слова.

Наталочка — _____

Кошеня — _____

6. Випиши з тексту слова, які характеризують стан кошеняти.

До зустрічі з Наталочкою: _____

Після зустрічі з дівчинкою: _____

7. Завдання для розвитку критичного мислення «Незавершені речення». Дай письмову відповідь на запитання за поданим початком речення.

— Чи довіряло кошенятко дівчинці?

Я вважаю, що _____

8. Запам'ятай правопис поданих слів і використовуй їх як опорні.

Кошенятко, нявчить, додому, ніхто, не пожаліє.

9. Перекажи усно текст за планом.

10. Прочитай текст іще раз.

11. Перечитай план. Побудуй за ним переказ і запиши.

Кожний пункт плану починай писати з абзацу.

12. Перевір написане, скориставшись пам'яткою.

Пам'ятка

-
1. Прочитай переказ і дай відповіді на запитання:
 - Чи відповідає переказ плану?
 - Чи є в тексті зачин, основна частина, кінцівка?
 - Чи пов'язані між собою за змістом речення?
 - Чи не з'явилася в переказі зайва інформація?
 2. Прочитай свій переказ ще раз. Зверни увагу, чи немає повторів слів, їх пропуску; чи позначено межі речень.
 3. Прочитай переказ утретє. Зверни увагу на правильність написання слів.

Робота над помилками

Дата _____

Вчимося складати текст-розповідь з елементами опису за початком

1. Прочитай вірш.

Осінь

Ніби притомилося сонечко привітне:
У траві пожовклій молочай¹ не квітне.
Облетіло літо листячком із клена,
Лиш ялинка в лісі сонячно зелена.
Журавлі курличуть: летимо у вирій.
Пропливає осінь на хмарині синій.

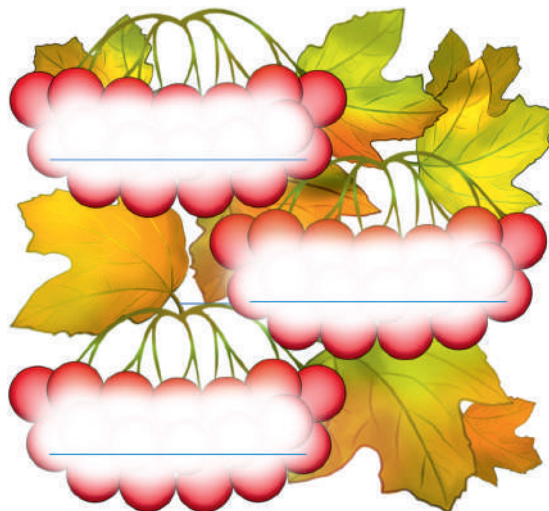
Богдан Чалий

- Якою поет побачив осінь? А чим тебе вона здивувала?
- Які ознаки осені зображені у вірші? А що можеш розповісти про осінь ти?
- Як ти розумієш вислів «пропливає осінь на хмарині синій»?

2. Завдання для розвитку критичного мислення «Асоціативний кущ».

- Чи доводилося тобі восени побувати в лісі? Які дива ти там спостерігав/спостерігала?
- На гронах калинового куща запиши слова, що виникають у твоїй уяві, коли ти чуєш слова «осінній ліс».
- Склади і запиши речення про осінній ліс, використовуючи асоціації.

¹ Молочай — рослина з отруйним молочним соком.